

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: доц. д-р Радостин Вазов;

Стопански факултет Софийски университет „Св. Климент Охридски“;

научна специалност 3.8 Икономика

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (интелектуална собственост по отрасли)“, в УНСС.

Автор на дисертационния труд:

Николай Станимиров Братов

Тема на дисертационния труд:

***МЕТОДИ ЗА ИНТЕГРИРАНЕ НА ОБЕКТИТЕ НА ИНДУСТРИАЛНА
СОБСТВЕНОСТ В БИЗНЕС СТРАТЕГИЯТА НА ФИРМАТА***

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 508 от 26.02.2024 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се е обучавал по докторска програма към *Бизнес факултет, катедра „Интелектуална собственост и технологичен трансфер“* на УНСС по научна специалност 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (интелектуална собственост по отрасли)“ съгласно Заповед на Зам.-ректора по НИД на

УНСС Обучението е осъществено в *редовна* форма през периода 2020-2024 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд е в обем от 186 страници, от които 168 страници основен текст (състоящ се от увод, три глави, заключение), списък с използвана литература и приложения (6 бр.). Основният текст съдържа 3 броя таблици, 21 броя схеми и 78 броя изображения и извадки. Използваните информационни източници са 93, от които 50 източници научна литература на български (37 източника) и английски език (13 източника), 10 нормативни документа и 34 цифрово базирани източници.

Актуалността на темата произтича от факта, че обектите на индустриална собственост играят критична роля в стратегическото икономическо развитие на фирмите, особено на пренаситения и конкурентен глобален пазар. Те стимулират фирмите да разработват и прилагат новаторски решения за постигане на техните бизнес цели. Чрез придобиването на изключителни права като патенти, регистрации на търговски марки и дизайни, фирмите не само създават портфолио от ценни активи, но и се защитават от нелоялна конкуренция и кражба на интелектуална собственост. Важно е фирмите да разработят методи за анализ и оценка на тези активи, за да интегрират управлението им в своята бизнес стратегия.

Въпреки значението на тези активи, аспектите на тяхната интеграция в бизнес стратегиите не са достатъчно изследвани, особено в българския контекст. Разработването на методи за интегриране на индустриалната собственост в бизнес стратегиите на фирмите обещава подобряване на тяхната разпознаваемост и ефективност, както и осигуряване на стабилна защита и управление. Така фирмите могат да максимизират печалбите си и да подобрят възвръщаемостта на инвестициите в интелектуална собственост.

Изследването се фокусира върху обектите на индустриална собственост и тяхното управление чрез интегриране в бизнес стратегиите на фирмите. Основната цел е да се изследват и обновят подходите за управление и маркетингова реализация на тези обекти, включително разработването на концептуални методи за тяхното ефективно включване в бизнес стратегии. В контекста на тази цел, задачите включват анализ на съществуващите правни и икономически рамки, изследване на бизнес модели, анкетно проучване за ролята на индустриалната собственост в стратегиите на български фирми, и разработването и валидирането на нови методи за интеграция.

Изследването предполага, че интегрирането на индустриалната собственост в бизнес стратегията може да увеличи икономическата ефективност и ефикасност на фирмата, спомагайки за постигането на бизнес целите. Сред предположенията са, че обектите на индустриална собственост се използват активно от фирмите и че

правилното им интегриране може да подобри тяхната ефикасност и икономическа ефективност.

Методологията на изследването обхваща анализ, синтез, емпирично проучване и експериментален подход. Ограниченията включват фокуса върху конкретни бизнес стратегии и изключването на други видове интелектуална собственост и стратегии извън рамките на изследването. Акцентът е върху български фирми, използващи индустриална собственост, и изследването цели да подобри разбирането и управлението на тези активи в рамките на бизнес стратегията за постигане на допълнителна икономическа ефективност.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертацията допринася както в научно-методически, така и в научно-приложен аспект към разбирането и управлението на обектите на индустриална собственост в бизнес стратегията на фирмата.

В научно-методически план, изследването идентифицира и анализира ключови структурни елементи на бизнес стратегията, предлагайки тяхната адаптация за микро, малки и средни фирми в България. Създадена е авторска структура, включваща портфолиото от обекти на индустриална собственост, и са систематизирани теоретични и приложни бизнес модели за тяхното управление. Това включва апробация на моделите чрез реални пазарни примери и идентифициране на инструменти за увеличаване на икономическата ефективност и ефикасност в контекста на бизнес целите.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В научно-приложен аспект, дисертацията представя методическа схема за оценка на ефектите от използването на индустриалната собственост и тяхното влияние върху конкурентоспособността на фирмата. Предложен е специфичен за българските условия инструментариум за фирми с обекти на индустриална собственост, улеснявайки тяхното интегриране в бизнес стратегиите без самостоятелни управленски стратегии. Освен това, въведени са пет концептуални метода за интегриране на тези обекти, целящи увеличаване на ефективността и устойчивата конкурентоспособност на фирмите чрез оптимизиране на тяхната организация и управление.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е приложил към дисертационния труд общо четири публикации, публикувани в реферирани научни източници. Представените публикации отразяват части от дисертационния труд и му осигуряват публичност.

6. Оценка на автореферата

Към дисертационния труд е приложен автореферат. Авторефератът е в обем от 50 страници. Формулирани са приносите на дисертационния труд. Приемам формулираните от автора приноси.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

След подробното ми запознаване с представения труд не установих наличието на съществени пропуски, неточности или противоречия. Може би някои постановки по изследваната проблематика не съвпадат с моите схващания, но това са персонални трактовки и интерпретации на докторантът и те могат да бъдат защитени от него. Затова смятам, че те не оказват влияние върху общата ми положителна оценка и не омаловажават научните приноси на докторантът.

Заклучение

Документите и материалите, представени от Николай Станимиров Братов отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за неговото прилагане. Кандидатът в процедурата е представил достатъчен брой научни публикации. След запознаване с представените материали, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да присъди на Николай Станимиров Братов образователна и научна степен „доктор“ 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (интелектуална собственост по отрасли)“, в Университета за национално и световно стопанство

01,04,2024 г.

гр. София

Подпис:

UNIVERSITY OF NATIONAL AND WORLD ECONOMY

OPINION

By: Assoc. Prof. Dr. Radostin Vazov;

*Faculty of Economics and Business Administration, Sofia University "St. Kliment Ohridski";
scientific specialty 3.8 Economics*

Subject: Dissertation work for awarding the educational and scientific degree "**Doctor**" in a scientific specialty 3.8. Economics, doctoral program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)", at UNWE.

Author of the dissertation:

Nikolay Stanimirov Bratov

Dissertation topic:

***METHODS OF INTEGRATION OF INDUSTRIAL PROPERTY OBJECTS INTO THE
COMPANY'S BUSINESS STRATEGY***

Reason for presenting the opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order No. 508 of 26.02.2024 of the Rector of the UNWE.

1. Information for the dissertation student

The dissertation student was trained in a doctoral program at *the Faculty of Business, Department of "Intellectual Property and Technological Transfer"* of the UNWE in *scientific specialty 3.8. Economics, Doctoral Program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)"* according to the Order of the Vice-Rector for NID of the UNWE. The training was carried out in *regular* form during the period 2020-2024.

2. General characteristics of the presented dissertation work

The dissertation consists of 186 pages, of which 168 pages are the main text (consisting of an introduction, three chapters, a conclusion), a list of references and appendices (6 items). The main text contains 3 tables, 21 diagrams and 78 images and samples. The information sources used are 93, of which 50 sources are scientific literature in Bulgarian (37 sources) and English (13 sources), 10 normative documents and 34 digitally based sources.

The topicality of the topic stems from the fact that industrial property sites play a critical role in the strategic economic development of companies, especially in the oversaturated and competitive global market. They stimulate companies to develop and implement innovative solutions to achieve their business goals. By acquiring exclusive rights such as patents, trademark registrations and designs, companies not only create a portfolio of valuable assets, but also protect themselves from unfair competition and intellectual property theft. It is important for companies to develop methods to analyze and evaluate these assets in order to integrate their management into their business strategy.

Despite the importance of these assets, the aspects of their integration in business strategies have not been sufficiently explored, especially in the Bulgarian context. The development of methods to integrate industrial property into the business strategies of companies promises to improve their recognition and efficiency, as well as to ensure robust protection and management. Thus, companies can maximize their profits and improve the return on investment in intellectual property.

The research focuses on the objects of industrial property and their management by integrating them into the business strategies of the companies. The main objective is to investigate and renew approaches to the management and marketing realization of these objects, including the development of conceptual methods for their effective inclusion in business strategies. In the context of this objective, tasks include analysis of existing legal and economic frameworks, research of business models, survey on the role of industrial property in the strategies of Bulgarian companies, and the development and validation of new integration methods.

The research suggests that integrating industrial property into business strategy can increase a firm's economic efficiency and effectiveness, helping to achieve business goals. Among the assumptions are that industrial property sites are actively used by firms and that their proper integration can improve their efficiency and economic effectiveness.

The research methodology covers analysis, synthesis, empirical study and experimental approach. Limitations include the focus on specific business strategies and the exclusion of other types of intellectual property and strategies outside the scope of the study. The emphasis is on Bulgarian companies using industrial property, and the research aims to improve the

understanding and management of these assets within the business strategy to achieve additional economic efficiency.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

The dissertation contributes both in a scientific-methodical and a scientific-applied aspect to the understanding and management of industrial property objects in the company's business strategy.

In scientific and methodological terms, the study identifies and analyzes key structural elements of the business strategy, proposing their adaptation for micro, small and medium-sized companies in Bulgaria. An author structure was created, including the portfolio of objects of industrial property, and theoretical and applied business models for their management were systematized. This includes approbation of models through real market examples and identification of tools to increase economic efficiency and effectiveness in the context of business objectives.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

In a scientific-applied aspect, the dissertation presents a methodological scheme for evaluating the effects of the use of industrial property and their influence on the competitiveness of the company. A toolkit specific to Bulgarian conditions has been proposed for companies with industrial property sites, facilitating their integration into business strategies without independent management strategies. In addition, five conceptual methods for integrating these objects are introduced, aiming to increase the efficiency and sustainable competitiveness of companies by optimizing their organization and management.

5. Evaluation of dissertation publications

The doctoral student has attached to the dissertation a total of four publications published in refereed scientific sources. The presented publications reflect parts of the dissertation work and provide it with publicity.

6. Evaluation of the autoref

An abstract is attached to the dissertation work. The abstract is 50 pages long. The contributions of the dissertation are formulated. I accept the contributions formulated by the author.

7. Critical notes, recommendations and questions

After my detailed review of the presented work, I did not find any significant omissions, inaccuracies or contradictions. Perhaps some statements on the researched issues

do not coincide with my understandings, but these are personal interpretations and interpretations of the doctoral student and they can be protected by him. Therefore, I believe that they do not affect my overall positive assessment and do not detract from the scientific contributions of the PhD student.

Conclusion

The documents and materials presented by Nikolay Stanimirov Bratov meet all the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation. The candidate has submitted a sufficient number of scientific publications in the procedure. After familiarizing myself with the presented materials, analyzing their significance and the scientific, scientific-applied and applied contributions contained in them, I find it reasonable to give my positive assessment and to recommend to the Scientific Jury to award Nikolay Stanimirov Bratov an educational and scientific degree "doctor " 3.8. Economics, Doctoral Program "Economics and Management (Intellectual Property by Industry)", at the University of National and World Economy

04/01/2024
City of Sofia

Signature: